

N:o 56.

Ank. till Riksd. kansli den 8 april 1904, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverförande af medel från de ecklesiastika bostälленas skogsfond till prästerskapets löneregleringsfond.

(2:a U. A.)

I en den 11 december 1903 aflåten proposition (n:o 52) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att medgifva, att under en tid af fem år från och med år 1905 finge från de ecklesiastika bostälленas skogsfond till prästerskapets löneregleringsfond årligen öfverföras ett belopp af 34,000 kronor att användas såsom lönetillskott åt svagt aflönade prästmän.

Till åberopade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen anfört följande:

»Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgaf 1900 års Riksdag, att under en tid af fem år från och med år 1900 finge från de ecklesiastika bostälленas skogsfond till prästerskapets löneregleringsfond årligen öfverföras ett belopp af 25,000 kronor att användas såsom lönetillskott åt svagt aflönade prästmän.

Enär behovet af dylika lönetillskott, i stället för att minskas, antagligen kommer att ökas, har jag anmodat domänstyrelsen att till

Bih. till Riksd. Prot. 1904. 4 Saml. 1 Afd. 35 Häft. (N:o 56.)

ecklesiastikdepartementet inkomma med uppgift, i hvilken omfattning skogsfonden, med hänsyn jämväl till de inkomster, som från de ecklesiastika boställsskogarne för framtiden kunde antagas komma att till densamma inflyta, skulle kunna efter 1904 års utgång för prästerskapets affönande fortfarande anlitas; och har i anledning häraf domänstyrelsen i skrifvelse den 9 november 1903 anfört följande.

Såsom framginge af två domänstyrelsens skrifvelse bifogade tablåer, hade skogsfondens intressemedel och kapitalvinst å utlottade obligationer år 1902 utgjort 44,444 kronor 79 öre. Utgifterna, oberäknadt de 25,000 kronor, som under hvarterdera af åren 1900—1902 omförts till prästerskapets löneregleringsfond, hade under de senaste fem åren varierat mellan 27,079 kronor och 42,857 kronor samt i medeltal för år uppgått till 36,007 kronor; och torde desamma för åtminstone den närmare framtiden icke kunna beräknas lägre än i rundt tal 36,000 kronor i medeltal för år. Med skogsfondens nuvarande, tack vare opåräknadt betydande inkomster år 1900 ökade kapitaltillgång torde alltså skogsfondens årliga räntor m. m. kunna ej blott betäcka, utan äfven med omkring 8,000 kronor öfverskjuta de årliga utgifternas medeltal. Skogsfondens inkomster genom skogsförsäljningsmedel kunde däremot icke med någon grad af visshet förut beräknas, åtminstone icke för någon längre framtid, enär desamma, såsom beroende af mera tillfälliga omständigheter, vore synnerligen variabla, såsom ock framginge af omförmälda tablåer, där de varierade mellan 21,801 kronor och 74,205 kronor; men torde desamma för de närmaste fem åren kunna antagas uppnå åtminstone medeltalet mellan de två sista åren eller i rundt tal 26,000 kronor för år. Detta belopp jämte nyss nämnda beräknade 8,000 kronor öfverskott af räntor m. m., eller tillsammans 34,000 kronor, ansåge domänstyrelsen därför kunna under närmaste fem år från och med 1905 årligen omföras från skogsfonden till löneregleringsfonden utan fara för att skogsfonden blefve otillräcklig för sitt ursprungliga ändamål. Att bestämma omföringsbeloppet för en länge tidsföljd ansåge domänstyrelsen sig af antydda skäl icke kunna tillstyrka.

Till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 30 december 1899 lämnade dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet en utförlig redogörelse för tillkomsten af och ändamålet med de båda fonder, om hvilka nu är fråga: prästerskapets löneregleringsfond och de ecklesiastika boställenas skogsfond; och torde det tillåtas mig att hänvisa till denna redogörelse.

Skogsfondens ställning var då sådan, att en öfverföring därifrån af 25,000 kronor årligen ansågs kunna ske utan förringande af dess förmåga

att fylla sitt egentliga ändamål. Riktigheten häraf har ock bekräftats under de gångna åren. Skogsfondens behållning, som den 31 december 1899 utgjorde 1,068,423 kronor 81 öre, uppgick den 31 december 1902, oaktadt den under tre år verkställda extra minskningen af 25,000 kronor årligen, till 1,133,016 kronor 69 öre.

Hvad löneregleringsfonden angår, har densamma fortfarande i stigande grad anlitats genom utanordningar för lönetillskott åt svagt aflönade prästmän eller annorledes till understöd åt församlingar, för hvilka behovet af ökad själavård varit trängande, men hvilka ej varit i stånd att själfva bära de därtill nödiga utgifter. Löneregleringsfondens utgifter för omförmälda ändamål belöpte sig sålunda — inberäknadt vissa andra, till allenast smärre belopp uppgående utgifter — år 1899 till 307,221 kronor 42 öre, under det att desamma år 1902 uppgingo till 481,739 kronor 85 öre. Visserligen har löneregleringsfondens kapitalbehållning samtidigt härmed tillväxt, i det densamma den 31 december 1902 utgjorde 3,874,604 kronor 68 öre emot 3,204,575 kronor 75 öre den 31 december 1899, men kapitalökningen har dock, såsom synes, icke skett i samma proportion som tillväxten af de extra utgifter för lönetillskott, hvilka löneregleringsfonden måst vidkännas. Till följd häraf är löneregleringsfonden fortfarande i behof af förstärkning.

Jag får fördenskull, efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet, nu hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att under en tid af fem år från och med år 1905 må från de ecklesiastika bostälленas skogsfond till prästerskapets löneregleringsfond årligen öfverföras ett belopp af 34,000 kronor att användas såsom lönetillskott åt svagt aflönade prästmän.»

Ehuru utredningen angående de ecklesiastika bostälленas uppkomst och natur ännu ej är avslutad och nödigt material följaktligen saknas för bedömande af äganderätten till de skogar, af hvilkas afkastning de ecklesiastika bostälленas skogsfond är bildad, anser dock utskottet, då behovet af förstärkning af de medel, som af Kungl. Maj:t kunna disponeras till lönetillskott åt svagt aflönade prästmän, är otvifvelaktigt, sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande framställning, må medgifva, att under en tid

af fem år från och med år 1905 må från de ecklesiastika bostälленas skogsfond till prästerskapets löne-regleringsfond årligen öfverföras ett belopp af 34,000 kronor att användas såsom lönetillskott åt svagt aflönade prästmän.

Stockholm den 8 april 1904.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Reservation:

af herr *D. Persson*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet, som erkänner behovet af förstärkning af de medel, som af Kungl. Maj:t kunna disponeras till lönetillskott åt svagt aflönade prästmän, är dock icke öfvertygad om, att den af Kungl. Maj:t i sådant syfte föreslagna utvägen är den rätta, enär utredningen angående de ecklesiastika bostälленas uppkomst och natur ännu ej är afslutad och nödigt material följaktligen saknas för bedömande af äganderätten till de skogar, af hvilkas afkastning de ecklesiastika bostälленas skogsfond är bildad. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke särskildt anslag af statsmedel borde för det afsedda ändamålet beviljas. Då emellertid förslag därom nu icke föreligger, men nödiga medel för nästa år torde böra ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för beredande af möjlighet till omförmälda löneförbättringar, anser sig utskottet böra hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att från de ecklesiastika bostälленas skogsfond må under år 1905 till prästerskapets löne-regleringsfond öfverföras ett belopp af 34,000 kronor att användas till löneförbättring åt svagt aflönade prästmän.»